Projekt Jazyk sousedů od začátku / Nachbarsprache von Anfang an

Specializační školení pro jazykové animátor/ky

Účastníci: Dáša Krajíčková, Sonja Perglerová, Olga Deckert, Hana Friedrichs, Lucie Klähn, Veronika Kumpfe, Kati Linek, Pavla Šafránková, Petra Zahradníčková, Šárka Šupová, Jára Šup, Olga Svobodová, Kristýna Šoukalová, Eliška Vachtová, Veronika Korbelová, Jana Krsička, Tereza Bláhová, Matthias Trabandt, Jana Vostalová, Markéta Razáková, Klára Meissner-Malinová, Martina Petrakovičová, Kateřina Fišerová, Ráchel Kopůncová, Květa Šelbická, Katharina Reusch.

Tandem: Pavlína Kellerová (Euregio Egrensis Sachsen Thüringen e.V., animátorka v předškolní oblasti, lektorka školení), Míša Kořánová (jazyková animace u Tandemu, obsah projektu), Kateřina Jindrová (administrativa a finance projektu)

Pozn. **aktivity** k nalezení online ve Sbírce aktivit v tabulkách jazykové animace, ke stažení ve sbírkách na e-shopu Tandemu nebo na vyžádání u Pavlíny.

Tandem – Koordinierungszentrum
Deutsch-Tschechischer Jugendaustausch

Koordinační centrum
česko-německých výměn mládeže Tandem

O projektu

Projekt je finančně podpořen z prostředků EU v rámci programu INTERREG.

Kooperační partneři projektu jsou:

- Euregio Egrensis AG Sachsen/Thüringen e.V. (Lead Partner)
- Landkreis Görlitz / Sächsische Landesstelle für Nachbarsprachen
- Euroregion Erzgebirge e.V.
- Euroregion Krušnohoří (česká část)
- Regionální sdružení obcí a měst Euregio Egrensis
- Euroregion Neisse e.V.
- Euroregion Nisa
- Euroregion Elbe/Labe Kommunalgemeinschaft Euroregion Oberes Elbtal/Osterzgebirge e. V.
- Euroregion Labe
- Západočeská univerzita v Plzni / Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže Tandem

Webové stránky projektu (v obou jazycích)

Používaný slang v projektu

- ochutnávač/ka = jazykový/á animátork/a → Sprachanimateur:in
- koupač/ka = jazykový/á průvodce/kyně → Sprachbegleiter:in
- lázeň, koupel, koupání = imerzní metoda používaná v projektu → s Sprachbad, (sich) baden
- česko-německá jazyková animace = metoda zprostředkující cizí jazyk a motivující k němu → deutsch-tschechische Sprachanimation
- průvodcovský deník = zapisované dojmy z „koupání“ → s Tagebuch

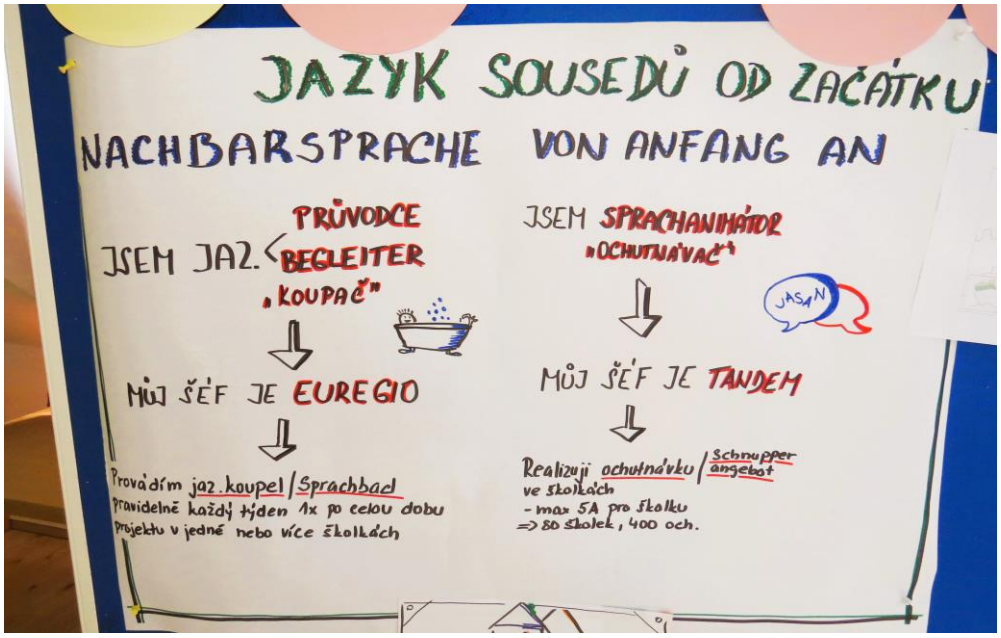

Was ist ein Sprachbad?

- die erfolgreichste und natürlichste Methode der Sprachvermittlung,
- beugt der Voreingenommenheit gegenüber anders Sprechenden vor,
- braucht keine festen Regeln (je nach Ablauf in der jew. Gruppe),
- berücksichtigt, dass jedes Kind ein eigenes Wahrnehmungstempo hat (ähnlich wie bei Muttersprache),
- jede Gruppe hat eigene Gruppendynamik,
- situativ einsatzbar (Morgenkreis, Mittagessen, Spaziergang),
- steht nicht den anderen Sprachen im Weg,
- ist nicht nur Sprache, auch Kultur,
- braucht Rituale,
- benötigt Einklang zw. Erzieher und Sprachbegleiter, Eltern,
- gibt sprachliche Strukturen (“lilanová pastelka”),
- Sprechsituationen zu Kinder relevanten Themen

Erklärvideo zum polnischen Sprachbad in Kitas im Landkreis Görlitz

Video MiKiTa im Sprachbad

Sprachbad des Sprachbegleitenden/Sprachanimateurs

- Vertrauen zu den Kindern Aufbauen
- Interesse an ihren Abläufen zeigen
- Offenheit für Spontanität
- verschiedene Ansätze bei Verständigung einbringen (Zeichnen, aus dem Fenster gemeinsam schauen)
- gute Absprachen-Kultur mit den Erziehern/-innen pflegen
- Vorschläge einbringen
- Spielsituationen zur Sprach-/Sprech-Situationen nutzen
- kurze Fragen/kurze Sätze
- Beschäftigungsthemen verfolgen, an sie anknüpfen/vertiefen
- Present sein auch in Abwesenheit (Aushänge, Bildchen, Gebasteltes)
- Evaulation (SB/Kita)

Sprachbad der Kinder

- im gewohnten Umfeld (Gruppenraum)
- bei alltäglichen Situationen unter Einbehalt der Kita/Gruppenabläufe
- Neugierde an anderes Sprechenden
- zu unmittelbaren, Kind gerechten Themen
- bei Gefahr in die Sprache der Kinder wechseln
- bei Trost Empathie zeigen
-

Sprachbad und Gruppenerzieher:in

- positive Einstellung gegenüber dem Projekt,
- Absprachen zwischen E. und SB sind der Schaum in dem Bad,
- Bühne frei für den SB (Anziehen in der Garderobe, Sporteinheit),
- Spezifika der Gruppe,

ra

- Abläufe in der Gruppe
- situativ einsatzbar (Morgenkreis, Mittagessen, Spaziergang),
- steht nicht im Weg anderen Sprachen,
- ist nicht nur Sprache, auch Kultur,

Sprachbad und die Eltern

- Elternabend empfehlenswert,
- kostenloses Projekt,
- praktische Einblicke vorführen (Germanismen-Koffer/Tasche, Kochabend),
- mit den Abläufen vetraut machen (Aushänge, Fotodokumetation),
- positive Einstellung der Eltern gegenüber anderes Sprechenden fordert die des Kindes,
- regionale Zugehörigkeit ausbauen (Grenzregion),
- je eher desto besser (3 Jährige),
- bettet die Nachbarsprache in Alltagssituationen ein,
- Bildungsplan konform,
- normal ist mehrsprachig,
- für alle Kinder geeignet (integrative Kinder, Kinder mit Behinderung)

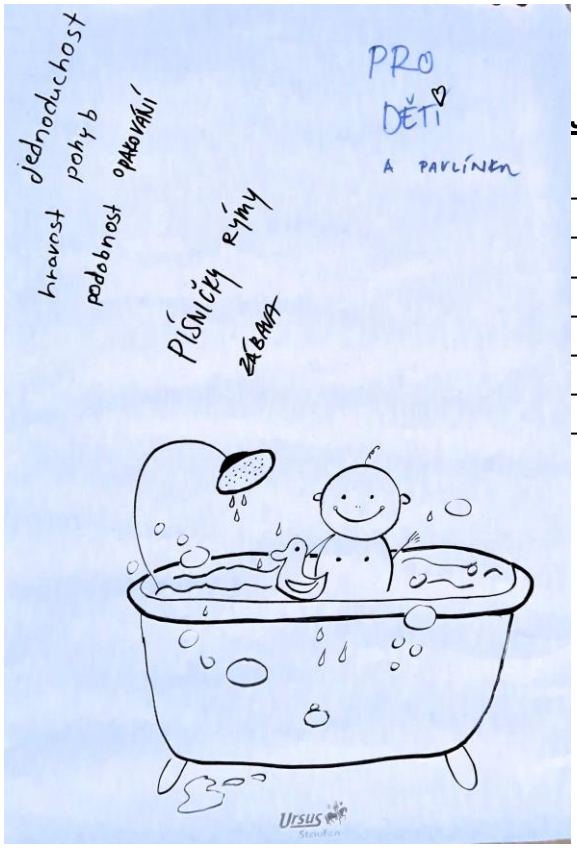

Jak má vypadat Sprachbad pro děti?

- Zábava, hry, písničky
- Opakování, rituály – pomáhají
- Opakovat různými způsoby
- Jednoduchost
- Od jednoduchosti dál
- Germanismy
- Spojení s pohybem

Sprachbad a jazykový průvodce/průvodkyně

- Spaß, mimochodem je „koupat“, jazyk, kultura, zvyky
- Učení všemi smysly
- Mluví sousedním jazykem, v krizových situacích do mateřštiny. Otázky dětí: Proč nemluvíš naším jazykem? Protože jsem tu proto, abych s vámi mluvila a hrála v sousedním jazyce. Zjednodušené vysvětlení dětem: „paní učitelka“ (ukazuji na ni) „Deutsch“, „já“ (ukazuji na sebe) „česky“. Vysvětlit to dětem může i paní učitelka – stalo se mi, že mne chlapec ignoroval, až jsem poprosila kolegyni o opětovné vysvětlení v jeho jazyce, od té doby mi při obědě řekne, že chce „moc“ na talíři:)))

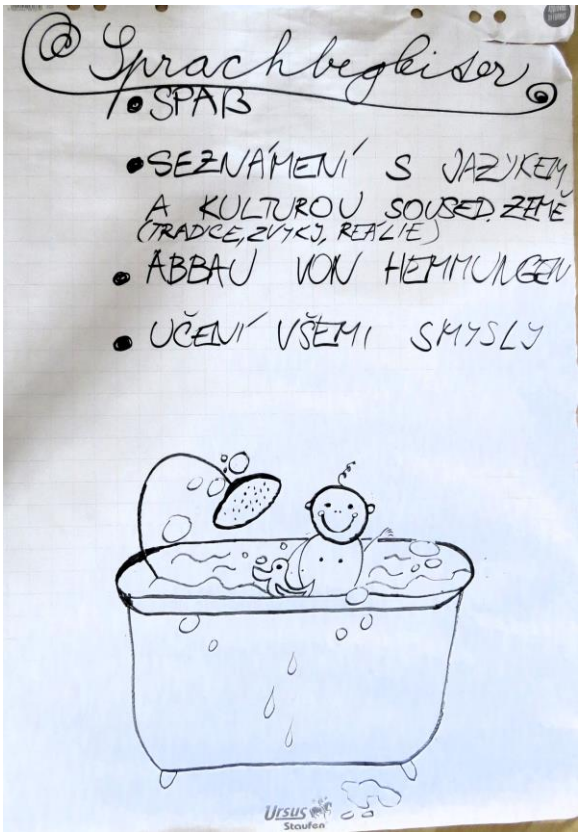

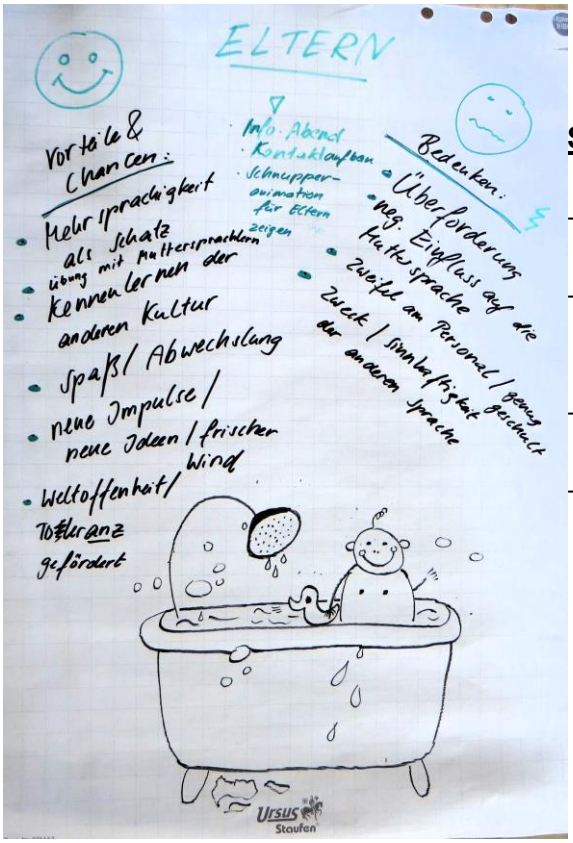

Sprachbad a rodiče

- Fragen von Eltern: warum kommen die externen Personen?
- Vorteile: Kulturaustausch atd., erweitert Horizonte, Mehrsprachigkeit erleichtert Jobsuche, de-cz Ferienlager Besuch möglich
- Infoabend – pořádně vykoupat, ukázat praxi, Raum für Fragen
- Schnupperstunde für die Eltern

Sprachbad a Erzieher:in (a další personál)

- Vyjasnit s paní učitelkou, že jí budeme pomáhat **(nejsme hlavním aktérem dne)**
- Sladění témat
- Napojit se na paní učitelku, zohlednit její potřeby

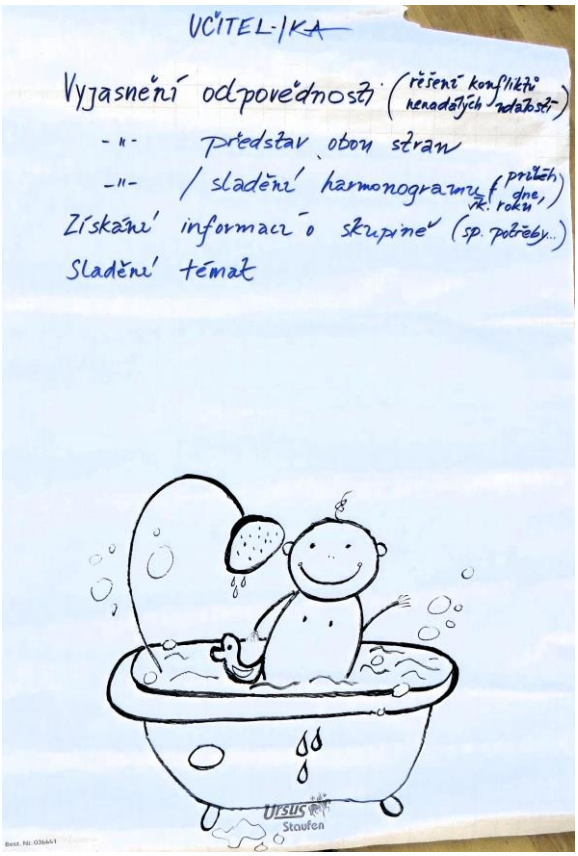

Inspirace pro ochutnávky

První skupina
Ochutnávka na čísla
Říkanky co začínají ahoj ahoj…
Židličkovaná, kolíčkovaná, molekuly, kostka, rukavice s čísly
Pohádka 3 prasátka
Vytrhávaná koláž
Pracovní sešit

Druhá skupina (koupači)
Úvodní schůzka s rodiči – nejlépe formou takovou, že je rovnou vykoupat

Třetí skupina
Maňásek na seznámení
Rozcvička
Animace: Laola welle, hledání lístečků s barvou, dostihy, interaktivní pohádka.
Maňásek, kterého si spojují s ochutnávačkou je postavička, která je s nimi celou dobu – důležitý průvodce a zprostředkovatel.

Čtvrtá skupina – téma pohádkový den
Začátek - moment překvapení je maňásek (krteček), pozdravy, písnička, pohádka Růženka (představit nejdřív postavy a pak formou interaktivní pohádky), vybarvování těch postaviček na papíru
Pak koupel
Rituál při loučení
Tip: Vycházet z pohádek, které jsou pro obě země stejné (lehčí pochopení děje)

Koupel není pouze a jen skupinová záležitost, ale situační záležitost. Věnuješ se jednomu nebo vícero dětem, které jsou zrovna u tebe.

Pátá skupina
Beginritual (Kreis) – Begrüßungslied mit Namen drinnen

Téma Hexe und Besen:
Aktivita:
Ref. Hey hop hop hop, Hey hop hop hop
Hey hop hop hop ,Hey hop hoooop

Ich bin die kleine Hexe
und trage XXX (barva) Schuh.
Ich reit auf meinem Besen
und sing ein Lied dazu.

Ich bin die kleine Hexe Youtube video

Aktivita: Hexe létá na koštěti a za písničky schovává předměty pod deku: Hexe, Besen, Decke, Spinne (max 5 předmětů pro předškoláky)
Die Hexe ist futsch
Die Spinne ist futsch
Die Decke fliegt weg
Der Besen fliegt weg

Abschiedsritual

Pozor: Nefotografovat českého krtečka kvůli právům!

Šestá skupina

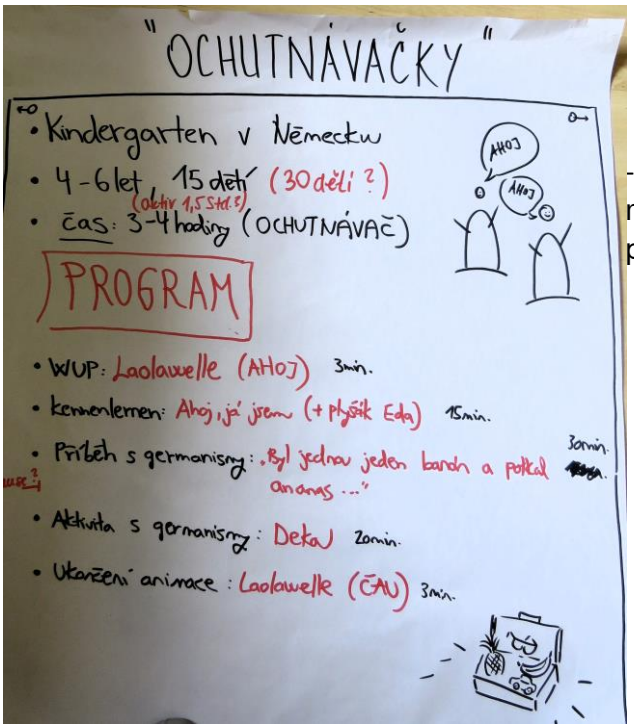

- Aufsichtspflicht
má v českých i v německých školkách pedagogický personál!

<u>Další různé aktivity, hry, říkanky a tipy</u>

Zoubky
Čistím zoubky, umývám,
žádný z nich nevynechám
– nahoře, dole, vepředu, vzadu, dolní a pak horní řadu…

Trénování slov s hudebním nástrojem (xylofonem, bubínkem…)

- Po vyslovení každého slova přidat nějaké zvuky na hud. nástroj, opakovat kolem sebe

Židle v prostoru – ZOO/statek

- Pokud bych to dělala v koupeli, předtím bych to vysvětlila p. učitelce, aby mi to pomohla vysvětlit
- Každý svoji židli až na jedno dítě, které má masku
- Připravit, pozor, start (k tomu zapojiš všechny děti)
- Zvířátko se snaží zasednout volnou židli, ostatní brání volnou židli zasednutím

Pozornost
poslouchej
pozor dej
na mě se
podívej

Já jsem
V kroužku – ahoj, já jsem / ty jsi – představování v kroužku
Já jsem pes, kočka, myš , kůň – využití masek
Alternativa pro mladší děti: To je ...(ukazujeme všichni na jednoho z kamarádů a připojíme jeho jméno, poté projedeme všechna jména– nedávno to opakovalo jedno děvče při polední siestě:)

Barvy
Děti mají různé barvy, 4-5 barev, vždy nějaké děti mají stejné barvy
Krájíme, krájíme,
mícháme, mícháme – vytáhneme barvu a děti se stejnou barvou mění místo
Sbíráme barvy, pořád opakujeme kolem dokola.

Kra
- skupiny stojí na kusu papíru (noviny) a počasí ubírá led, kdo nejdřív spadne

Počasí
– házení kostkou s obrázky počasí, gesta, děláme společně gesta podle počasí které padne na kostce

Kolíčky
– každý jeden kolíček, dáváme ostatním, vyhodnocujeme: kdo má kolik kolíčků, věšíme na šňůru, trénink barev a čísel (pro nejmenší to ale není – neotevřou kolíček)
Kolíčky jako ptáčci -

Letí letí ptáček,
na bílý obláček.
Křidélky si třepetá
Je to malý popleta
(teď poletí do světa)

Vláček
- Tvoříme vláček, postupně přibíráme děti a pohybujeme se jako vlak prostorem, při tom zpíváme všichni společně:

„Jede vláček, jede krajem, my si na vlak také hrajem.
Jeden vagón, druhý, třetí nastupujme milé děti.“
„Pára syčí (všichni: “sss“), vláček houká (všichni: “hů, hů“)
pan průvodčí z okna kouká (každý jednu ruku na čelo)
š, š,š, hů vláček už je v tunelu (děti mohou prolézt pod stolem)

ANO Ano,
NE NE Ne,
my si česky hrajeme (doplnit gesty)

NEVím, nevím, já číslo povím

Hallo hallo, schoen dass du da bist.

Rozcvička skřítek
Neslýcháno neslýcháno,
nevídáno nevídáno,
skřítek cvičí každé ráno.
Nejdřív nohy protahuje, do výšky se natahuje.
Potom dřepy dělá, skřítek ten je pilný jako včela.

Pohybová hra k Morgenkreis/ranní aktivitě, kde se dobře uvedou nebo procvičí slovesa v němčině

- děti stojí v kruhu, jeden dobrovolník/dobrovolnice stojí ve středu tohoto kruhu (Peter/ Petra):
- poté zpívaji všichni:

"Ein lustig Peter/eine lustige Petra bin ich
und bin dabei so froh
und wer was von mit lernen will,
der macht es eben so:"

- poté udělá ten dobrovolník/ice nějaký pohyb/ gesto (podle obrazků činností, co jsou v tom kruhu na zemi - např. klatschen, winken, setzen, aufstehen, essen, tanzen, Zähne putzen, musizieren)
- přitom jej ostatní napodobují a zpívají: *rulaa, rulaa, rulaa, rula, rula, laa*.
- dobrovolník/-ice v kruhu je vyměněn/a novým/novou. A písnička se opakuje
- (theoretisch eine ähnliche Aktivität, wie "die kleine Hexe")

Německé říkanky k obědu ☺

Ich bin die Raupe Nimmersatt,
die immer großen Hunger hat
und wenn sie was zu essen sieht,
dann sagt sie:
Guten Appetit.

Hippel die wippel,
die Wurst hat 2 Zippel.
Der Schinken 4 Ecken,
darum lasst es uns schmecken.

Es war einmal ein Krokodil,
das fraß und fraß unheimlich viel.
Es schmatzte und schmatzte " mtzmtzm
bis es endlich platzte

Wenn wir beinander sitzen,
nicht mehr durch die Stube flitzen,
schnuppern wir die Essenszeit
und die Löffel sind bereit.
Wer noch laut (klidně zesílit hlas:) *war, ist jetzt still*
weil er nun essen will.

Viele kleine Fische schwimmen jetzt zu Tische,(dlaně spojit do rybího ocasu)
reichen sich die Flossen,(děti si podají ruce - pokud to u stolu jde)
denn sie haben beschlossen,
Jetzt nicht mehr zu blubbern, stattdessen jetzt zu futtern.
Guten Appetit!

1 české:
„Pusa mlčí (dlaně před pusu)
ruce v klidu (ruce do klína)
máme mi to tichou třídu (ukazováček před ústa).
Pro oběd/snídani/svačinu si dojdeme
jenom šeptat budeme.
Dobré chutnání
děkujeme za přání“.

- E-shop Tandemu pro stažení materiálů online